

החזרי הוצאות

הנתבע עמד בראש תא מורים המארגן פעילויות העשרה ופנאי לחבריו. הוא פרש מתפקידו על רקע מחלוקות בועד המנהל של התא. עם פרישתו, התובעים, שאר חברי ועד ההנהלה של התא, לא יכלו למשוך כספים מחשבון הבנק בהעדר חתימתו כמורשה החתימה הבלעדי של התא. התובעים בקשו לאפשר להם למשוך את הכספים מחשבון הבנק של העמותה וכן בקשו פיצויים על נזקים שונים שגרם לעמותה. הנתבע השיב בתביעה שכנגד ודרש לקבל החזרי הוצאות שהיו לו במשך תקופת כהונתו. התובעים סרבו בטענה שהוא לא הציג קבלות כדין, וכן כי תבע החזר הוצאות בניגוד למנהג המקובל בעמותות מעין אלה.

במהלך הדיון שהתנהל בפי בית הדין הודה הנתבע כי הוא גילה בביתו סכום כסף מזומן גדול השייך לתא המורים. בית הדין קבע במהלך דיון זה שהנתבע יאפשר לתובעים להוציא את כספי העמותה מחשבון הבנק, יעביר להם חלק קטן מתוך הכסף המזומן שנמצא אצלו וישאיר אצלו את היתרה בגובה סכום המחלוקת בין הצדדים.

הקליניקה לסיוע אזרחי על פי המשפט העברי ייצגה את התובעים, חברי הועד המנהל של תא המורים.

מוחזקות

כיון שהנתבע התנדב בתא המורים הוא נחשב כ"יורד ברשות" (שו"ע, חו"מ שעה, ד-ה). באופן עקרוני הוא זכאי להחזרים על הוצאות בתנאי שישבע (שם, ח), אלא אם כן יש סיבה לפטור את התא מהחזרים אלו.

כיון שהנתבע מחזיק בכסף חל הכלל של 'המוציא מחברו עליו הראיה' והוא יהיה נאמן בטענותיו העובדתיות בלי שבועת היסת.

פטור בגלל מנהג

מנהג מקובל בנושא ההוצאות יחייב את הצדדים (רי"ף בבא מציעא נב, א). התובעים הראו שהמנהג בתאי מורים אחרים הוא שלא להחזיר הוצאות טלפון, דלק ופחת רכב. אולם, לפי טענת הנתבע, תא המורים הנדון שונה מתאים אחרים בכך שלא היה לו משרד, ולכן הוא זכאי להחזיר הוצאות טלפון, מה גם שהוא הצהיר על כוונתו לקבלן בתחשיבי הפעולות שהגיש. לגבי הוצאות בתחבורה הציבורית אין ויכוח שהנתבע זכאי להן. אולם, לגבי החזרי הוצאות נסיעה ברכב מסתבר שחל המנהג הכללי שלא לקבלן, מה גם שהנתבע לא הוכיח שהצהיר בכתב שבכוונתו לקבלן. עם זאת, מסתבר שהנתבע זכאי לקבל החזר על נסיעות ברכב פרטי בשיעור עלות הנסיעות בתחבורה הציבורית.

הוצאות טלפון

הנתבע דרש לקבל את ההפרש בין הוצאות הטלפון בתקופה בה לא התנדב בתא לבין ההוצאות בתקופה בה התנדב בתא. התובעים טענו כי הנתבע היה יכול לבחור במסלול תשלום "גלובאלי" ולחסוך בהוצאות. בית הדין קבע שכיוון שהנתבע היה רשאי להזמין קו נוסף שיותקן בביתו עבור תא המורים, מוצדק להחזיר לו את הסכום שהיה משלם אילו היה בוחר בקו טלפון "גלובאלי". תקופת התשלום להוצאות טלפון תיחשב מתחילת כהונתו ולא כולל תקופת הבחירות כתביעתו.

הוצאות משפט והצמדה למדד

בהלכה אין חיוב אוטומטי בהוצאות משפט (שו"ע, חו"מ יד, ה) למעט מקרים של פעולה זדונית שגרמה נזק. במקרה זה בית הדין סבר ששני הצדדים תרמו במדה לא מבוטלת לליבוי הלהבות ולהוצאות הנגררות עקב הסכסוך. לכן, בית הדין ראה בכל צד אחראי להוצאות של עצמו.